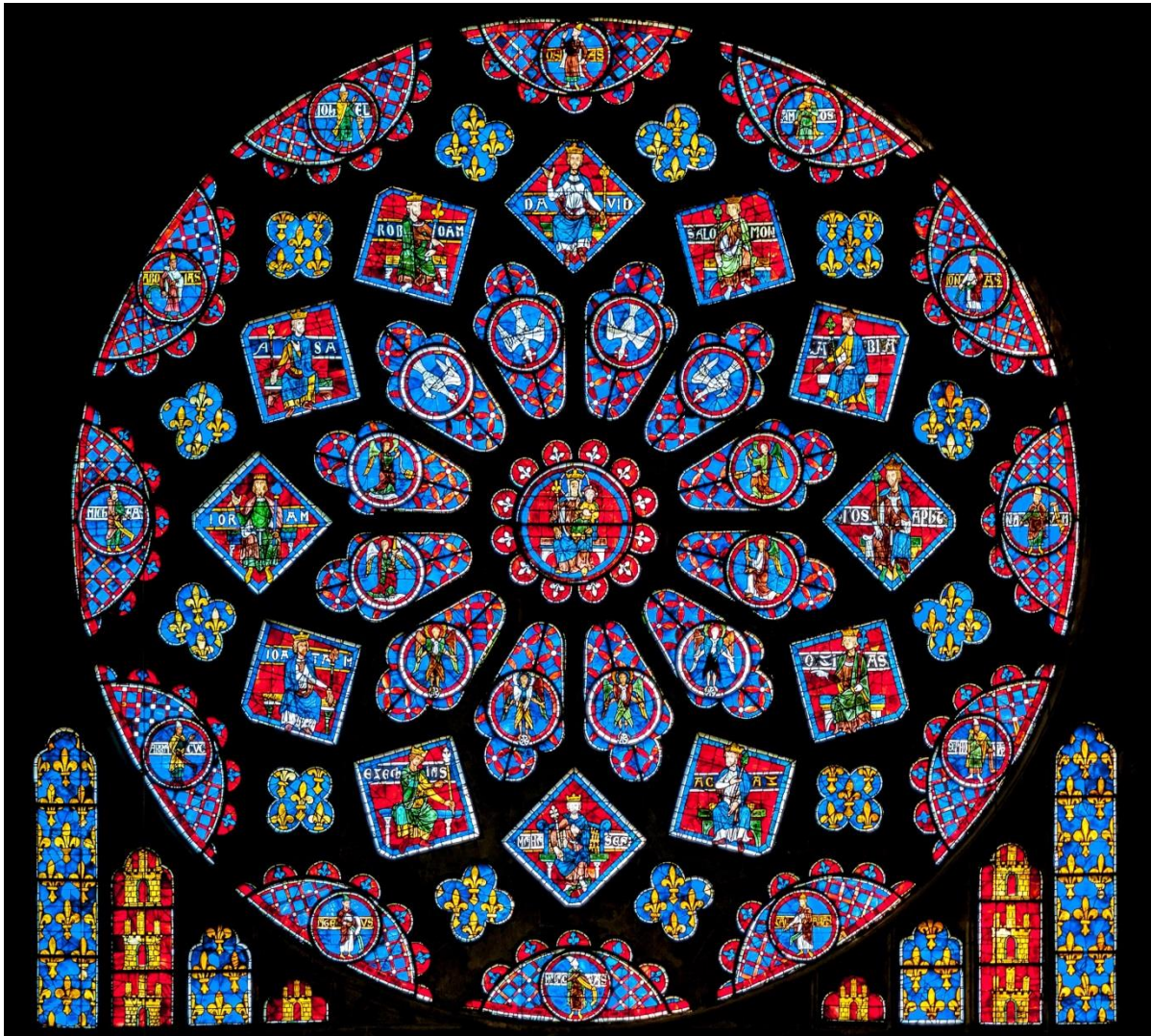

ZOMERCURSUS 31-07 t/m 02-08 2019

DE KATHEDRAAL VAN CHARTRES EN DE MENS IN WORDING

Druïden hebben volgens de overlevering in Autricum, het huidige Chartres, de *virgo paritura* vereerd – *de maagd die zal baren*. In het vroege christendom werd de stad één van de belangrijkste plaatsen voor de Maria-devotie. Het gewaad dat zij zou hebben gedragen werd geschonken aan Chartres. In de tiende eeuw werd door bisschop Fulbertus een grote romaanse kathedraal gebouwd. Dit beroemde gebouw brandde in 1194 vrijwel helemaal af. Het gewaad van Maria bleef gespaard. Reden om een nieuwe kathedraal te bouwen. Het werd het hoogtepunt van de gotische architectuur, sculptuur en glaskunst.

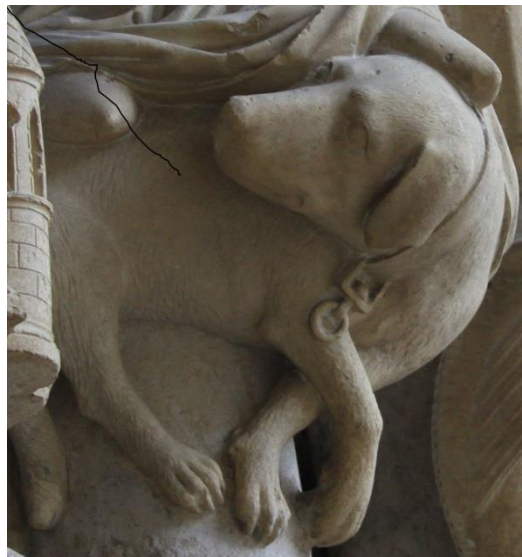
Fulbertus bracht ook de al bestaande kathedraalschool van Chartres tot bloei. Christelijke, Griekse en Arabische filosofie werden er bestudeerd. De zeven vrije kunsten maakten deel uit van het curriculum. Van deze kathedraalschool, die richting wijzend is geweest voor het spirituele leven en het mensbeeld in Europa, zijn in de kathedraal vele sporen terug te vinden. Maar ook zonder kennis hiervan kun je bij de waarneming van de kunst tot diepe ervaringen komen.

OPZET VAN DE CURSUS

Wie Chartres bezoekt moet zichzelf beschermen tegen fysieke en mentale uitputting. De hoeveelheid kunstwerken in en rond de kathedraal kan overweldigend – reden voor de cursusleider om niet voortdurend tekst en uitleg te geven. Bovendien kan een vloed aan informatie het onbevangen kijken bemoeilijken. Het is de bedoeling dat de cursisten zoveel mogelijk zelf ervaringen opdoen, zonder al te veel gestuurd te worden.

Het onbevangen en *open* waarnemen van kunst is een kunstzinnige bezigheid. De cursus kan aan kracht winnen als er veel in stilte wordt gekeken. Ook is het van groot belang dat er voor het waarnemen veel tijd wordt genomen, om tot werkelijke indrukken te komen:

- eerst kijken we, zonder met elkaar daarover in gesprek te gaan
- vervolgens kan er op een plek buiten de kathedraal een eerste uitwisseling van de ervaringen plaats vinden en vertelt de cursusleider over het bekeken
- tot slot is er gelegenheid om nogmaals te gaan kijken.

PROGRAMMA

De cursisten ontvangen ruim vóór aanvang van de cursus het definitieve programma.

De cursus wordt gestart met een kennismakingsronde van deelnemers en cursusleider, gevolgd door een eigen verkenning van de kathedraal.

Per dagdeel concentreren we ons vervolgens overwegend op één onderdeel (architectuur, beeldhouwkunst, glaskunst, school van Chartres, labyrint).

Tijdens de eerste twee dagen is er behalve een programma overdag, ook een plenaire bijeenkomst in de avond.

In de (na)middag van de tweede dag wordt er tijd ingeruimd voor een “visuele pauze” en is er gelegenheid om een stiltewandeling door enkele parken van Chartres te maken, w.o. de kleine maar prachtige botanische tuin.

Het programma zal zo worden samengesteld, dat het mogelijk is bepaalde onderdelen ervan over te slaan.

KOSTEN, INSCHRIJVING ETC.

Organisatie van de cursus: Sijthoff-Leiden (SCOL)

Cursusleider: Han van Ouwerkerk*

Tijd: 31 juli t/m 2 augustus 2019

* **Han van Ouwerkerk** (1956) studeerde kunstgeschiedenis en Duits en is werkzaam als docent aan het Marecollege te Leiden. Hij geeft lezingen over beeldende kunst en literatuur.

Minimum grootte van de groep 8 personen, **maximum** 12 personen

Inbegrepen bij de cursus (wijzigingen voorbehouden):

- gratis toegang tot de lezing van Han van Ouwerkerk over Chartres op 7 juni, 20.00u., in Sijthoff, Doezastraat 1b, Leiden
- een reader over de grondbeginselen van de gotiek en de school van Chartres
- naar keuze koffie of thee bij enkele plenaire bijeenkomsten
- gratis toegang tot het Centre international du vitrail

Kosten cursus: €140,00

Reis naar en verblijf in Chartres worden door de cursisten zelf georganiseerd en betaald (behalve koffie/thee tijdens enkele plenaire bijeenkomsten).

Ter plekke wordt besloten of maaltijden gemeenschappelijk worden gebruikt; kosten zijn voor eigen rekening van de cursisten.

Voor een (reis)verzekering dienen de cursisten zelf te zorgen.

Inschrijving: vóór 10 juni 2019; kort daarna wordt bepaald of zich een voldoende aantal deelnemers heeft aangemeld en de cursus doorgang vindt.

U kunt zich aanmelden via chartres.sijthoff2019@gmail.com o.v.v. "cursus 2019".

Betaling: Nadat u zich hebt aangemeld, ontvangt u een bericht over de wijze van betalen.

De aanmelding is bindend. Mocht de cursus van de zijde van Sijthoff-Leiden worden afgelast, volgt restitutie van het cursusgeld. Bij afmelding van de zijde van de cursist is restitutie van het cursusgeld alleen in bijzondere gevallen mogelijk. De voorzitter en penningmeester van Sijthoff (SCOL) hebben beslissingsbevoegdheid.

Restitutie van reis- en verblijfskosten is niet mogelijk.

REIS EN VERBLIJF

Reis en verblijf worden door de deelnemers zelf georganiseerd. Hieronder enkele tips.

Bereikbaarheid Chartres

Met de auto: de routeplanner van de ANWB geeft vanuit Leiden een reistijd aan van plm. 5,5 uur

Met de trein: de eenvoudigste verbinding vanuit Amsterdam of Rotterdam met de Thalys naar Parijs Gare du Nord, dan naar Gare du Montparnasse (advies om een taxi te nemen), van daar de trein naar Chartres, totale reistijd plm. 6 uur; de prijzen verschillen sterk en zijn afhankelijk van o.a. de datum waarop geboekt wordt en het tijdstip van vertrek

Accommodatie

Campings en hotels: het toerismebureau van Chartres noemt enkele campings nabij de stad en een aantal hotels in de stad zelf; zie <http://www.booking.com/city/fr/chartres>

Kamers en appartementen: zie <https://www.airbnb.de/>

Restaurants: in de stad zijn tal van restaurants en eetgelegenheden in verschillende prijsklassen te vinden, veelal op maximaal 15 minuten lopen van de kathedraal

Parkeergelegenheid: parkeren op het terrein rondom de kathedraal is alleen toegestaan voor lokaal verkeer. Parkeren op de Avenue d'Aligre maakte een redelijk veilig indruk en was bij het schrijven van deze tekst gratis. Enkele parkeerplaatsen: Parking Q-Park Chartres, Place des Épars; Parking Q-Park Chartres, Place Châtelet; Parking gare de Chartres, Place Pierre Semard

AANBEVOLEN

Van veel voorstellingen in de portalen en vensters staat de betekenis niet onomstotelijk vast. Desalniettemin is een goede gids raadzaam. In de kathedraalwinkel zijn (eenvoudige) gidsen in diverse talen te koop.

Via boekhandel of internet verkrijgbaar:

- Ladwein, Michael, *Chartres. Complete gids voor de kathedraal*, uitg. Indigo (alleen antiquarisch) / *Chartres. Ein Führer durch die Kathedrale*, uit. Urachhaus

Algemene studies over de kathedraal:

- James, John, *The Master Masons of Chartres*, uitg. West Grinstead Publishing
- Kurmann-Schwarz, Brigitte en Kurmann, Peter, *Chartres. La cathédrale*, uitg. Zodiaque
- Mâle, Émile, *Notre-Dame de Chartres*, uitg. Flammarion

Literatuur over de spirituele achtergronden van Chartres is soms uitermate speculatief en misleidend. Betrouwbaar zijn de volgende studies:

- Aleemi, Sophia-Janet, *Die Glasfenster von Chartres*, (5 los verkrijgbare delen, steeds over één venster), uitg. Verlag Engel
- Halfen, Roland, *Chartres* (4 delen), uitg. Mayer
- Teichmann, Frank, *Der Mensch und sein Tempel: Chartres*, uitg. Verlag freies Geistesleben

Voor het bekijken van de gebrandschilderde ramen is een verrekijker handig.

